

ПАМ'ЯТІ НІНИ НАД'ЯРНИХ

23 жовтня 2018 р. відійшла у вічність Ніна Степанівна Над'ярних, великий друг України та видатний російський літературознавець українського походження, доктор філологічних наук, професор. Не стало одного з останніх фундаментальних друзів України в Москві, видатної представниці українського гуманітарного духу в Росії.

Ніна Степанівна Тополь (Над'ярних – у шлюбі) народилася 14 січня 1927 р. в містечку Острі, що на Чернігівщині. Ще й досі в старій частині містечка люди пам'ятають цей давній український рід. Після закінчення Другої світової війни вона опинилася в Москві. Закінчила філологічний факультет МДУ ім. М. Ломоносова у 1952 р., згодом і аспірантуру відомого в науковому світі Інституту світової літератури ім. О. М. Горького АН СРСР (після падіння Союзу – РАН). Відтоді й до сьогодні доля вченої була пов'язана з цим інститутом. Працювала молодшим, старшим, провідним науковцем відділу літератур Росії та країн СНД, де впродовж десятиліть провадила українознавчий напрям. У 1988 – 2003 рр. – завідувач цього ж відділу, з 2003 р. – головний науковий співробітник ІСПІ. Н. Над'ярних – заслужений діяч науки РФ, брала участь у важливих міжнародних проектах у Росії, Україні, Австрії, Чехії, Словаччині, Фінляндії. Вона підготувала як науковий керівник 20 кандидатів філологічних наук і 9 докторів. Серед них шеф-редактор журналу “Всесвіт” Ю. Микитенко, глибокий учений-текстолог із Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ, на жаль, уже покійний В. Дудко та багато ін. Дочка Ніни Степанівни – Марія Над'ярних – блискуча латиноамериканістка в тому ж Інституті світової літератури РАН, онука Дарія – обдарована піаністка.

Н. Над'ярних була співавтором фундаментальної багатотомної “Історії всесвітньої літератури”, авторкою 9 книжок і сотень статей переважно з української літератури й теорії літератури. Серед найзначущих видань такі видання, як “Типологические особенности реализма. Годы первой русской революции” (Москва: Наука, 1972), “Рожденная историей” (Москва: Знание, 1976), “Литература и духовная жизнь” (Москва: Знание, 1979), “Зброя іскриста” (Київ: Дніпро, 1980), “Ритмы единения” (Київ: Дніпро, 1986). У науковому доробку дослідниці також фундаментальна праця, фактично перша монографія про видатного українського вченого – “Дмитрий Чижевский. Единство смысла” (Москва: Наука, 2005), а також переклади творів М. Коцюбинського російською мовою.

Світла пам'ять про Ніну Степанівну назавжди залишиться в наших душах. Царство Небесне і земля їй пухом.